

mgr Małgorzata Kustosz-Piątosa

TECHNICZNE I INTERPRETACYJNE ZAGADNIENIA WYKONAWCZE W KONTEKŚCIE STYLÓW MUZYCZNYCH WYKORZYSTANYCH W WYBRANYCH PIOSENKACH DLA DZIECI Z MUZYKĄ JERZEGO WASOWSKIEGO

TECHNICAL AND INTERPRETATIONAL ISSUES IN THE CONTEXT OF MUSICAL STYLES IN A SELECTION OF SONGS FOR CHILDREN WITH THE SCORES OF JERZY WASOWSKI

## Streszczenie

Praca doktorska mgr M. Kustosz-Piątosy dotyczy niektórych zagadnień wykonawczych widzianych w kontekście stylów muzycznych wykorzystanych w twórczości dziecięcej Jerzego Wasowskiego - niezwykle ważnej postaci dla polskiej kultury, „człowieka legendy”, genialnego samouka, kompozytora piosenek dla dorosłych i dzieci. W 2013 roku obchodzono 100-lecie urodzin kompozytora. Ta okrągła rocznica stała się okazją do przypomnienia bogatej twórczości Mistrza. Obchody jubileuszowe stanowiły ważną inspirację do napisania niniejszej pracy doktorskiej. Praca doktorska mgr Małgorzaty Kustosz-Piątosy składa się z dzieła artystycznego w formie płyty CD oraz części opisowej, zawierającej: wstęp, cztery rozbudowane rozdziały, zakończenie, bibliografię oraz aneksy. We wstępie zawarto tezę, iz piosenki dziecięce Jerzego Wasowskiego, chociaż mniej znane, stanowią integralną część całej twórczości tego kompozytora. Młodego odbiorcę traktował on z równą powagą jak dorosłych słuchaczy. Cechą wyróżniającą tę twórczość jest jej artystyczny wymiar. Zawarty jest w warstwie słownej i muzycznej tych miniaturowych perełek, które wpływają na wrażliwość muzyczną i estetyczną dzieci i młodzieży. Jednocześnie dotarcie z piosenkami dziecięcymi do współczesnego melomana może wielokierunkowo oddziaływać na dalszą popularyzację całej twórczości Jerzego Wasowskiego oraz na ukształtowanie gustów muzycznych przyszłych odbiorców tej sztuki.

W pierwszym rozdziale przedstawiono sylwetkę i twórczość Jerzego Wasowskiego, ukazano jego wszechstronność i niezwykle płodność artystyczną. Zaznaczono wyróżniające cechy tej twórczości, z uwzględnieniem roli tekstu, od którego kompozytor zwykle zaczynał swoją pracę. Dla zilustrowania omawianych treści przytoczono m.in. liczne wypowiedzi artystów współpracujących z kompozytorem.

Drugi rozdział zawiera efekty pracy badawczej, której efektem było odnalezienie 130 nieznanych lub zapomnianych piosenek dziecięcych Wasowskiego. Na bazie zgromadzonego materiału powstała Tabela 1 - katalog 230 piosenek, zawierający wszystkie dostępne informacje na ich temat oraz kolejne tabele i wykresy dotyczące: autorów tekstów, piosenek ze słuchowisk radiowych, nagrań archiwalnych, piosenek samodzielnych, aktywności kompozytorskiej w twórczości dla dzieci. Tabela 2 zawiera zestawienie piosenek dziecięcych Jerzego Wasowskiego w nowych aranżacjach.

W trzecim rozdziale znajduje się wszechstronna analiza stylów muzycznych zastosowanych w aranżacjach piosenek: *Wiwat zima*, *Piosenka o książeczce*, *Muzykalny zastęp*, *Polka warszawska*, *Śnieg i pęd*, *Mam przyjaciela*, *Gra w piłkę*, *Uliczne sygnały*, *Odmieniony świat*, *Ciasteczek zjadłbym sześć*, *Różowy balonik*, *To znaki drogowe*, *Zabierz pieska na spacer*, które znalazły się na płycie *DZIECIĘCY KOLOROWY ŚWIAT w piosenkach Jerzego Wasowskiego*, stanowiącej dzieło artystyczne w niniejszej pracy doktorskiej. Omówiono elementy aranżacji i instrumentacji oraz zagadnienia wykonawcze w oparciu o wybrane archiwalne i współczesne realizacje piosenek dla dzieci Jerzego Wasowskiego. Na zakończenie rozdziału dokonano próby ustalenia obecnych trendów wykonawczych odnośnie piosenek dziecięcych oraz przybliżono najważniejsze informacje dotyczące autorskiego przedstawienia dla dzieci pt. *Różowy balonik piosenki Jerzego Wasowskiego* z teatru SCENA w Warszawie, jako jednej ze współczesnych propozycji programowych dla dzieci.

Czwarty rozdział stanowi sprawozdanie z realizacji dzieła artystycznego. Udowodniono, że ostateczny kształt dzieła artystycznego jest wynikiem analizy zachowanych materiałów archiwalnych. Na tej podstawie stworzono koncepcję aranżacyjną i wykonawczą z zachowaniem oryginalnej melodii, harmonii i linii basu. Kierując się analizą archiwaliów wokalistka nagrała kilka piosenek wyłącznie na podstawie materiału nutowego zachowując charakter, przejrzystość fakturalną, instrumentalną i klimat kompozycji Mistrza. Zmiany dotyczyły dostosowania tonacji, tempa i stylu do predyspozycji głosowych i ekspresyjnych wokalistki. W niektórych piosenkach wprowadzono wstęp przed zwrotkami i dodano zakończenie. Aranżacje i instrumentacje dokonane przez Jakuba Lubowicza i Marka Błaszczyka zostały zrealizowane nowoczesnymi metodami komputerowymi (programy: CUBASE, FINALE, LOGIC). Wszystkie piosenki w oryginale są w tonacjach durowych do trzech znaków chromatycznych z melodią w ambitusie od septymy do nony, tempa są zróżnicowane i zależne od tematyki i stylu. W piosenkach kompozytor wykorzystał elementy muzyki ludowej (polka, krakowiak), walc, swing. W nowych aranżacjach zastosowano rytm calypso i styl afro-kubański z wykorzystaniem charakterystycznych instrumentów. W nagranych na płycie pt. *DZIECIĘCY KOLOROWY ŚWIAT w piosenkach Jerzego Wasowskiego* 13 miniaturkach wokalistka wykorzystwała technikę klasyczną i piosenkarską, rejestr piersiowy, mix i rejestr głowowy w interpretacji. Wykorzystano efekty barwowe głosu, a także dźwięki onomatopieczne ilustrujące głosy zwierząt.

Zakończenie zawiera konkluzję, iż w trakcie pracy badawczej zrealizowano wszystkie postawione sobie cele i udowodniono tezę, że piosenki dziecięce są integralnie związane z całą twórczością kompozytora i są bardzo ważnym nurtem jego twórczości. Analiza współczesnych nagrań (zestawienie wszystkich nagrań po śmierci kompozytora-1984) potwierdziła atrakcyjność i aktualność tych miniatur.

